תא שמע רבי יהודה אומר לא היה פיים למחתה כו'. תימה מאי מייתי מר' יהודה לייתי מתנא קמא איפכא וי"ל דהכי מייתי דאפילו ת"ק לא פליג עליה אלא בקטרת משום דלא שכיחא ומעתרא אבל בעלמא מודה מי נמי ג"ל דלר' יהודה הזוכה במחתה לא היה זוכה כלל מכח פיים מחמת שזכה זה בקטרת וזכה זה שאלו לימינו במחתה אלא בדעתו דכהן שזכה בקטרת תליא מילתא אי בעיא איהו עביד הכל שקיל קטורת ושקיל מחתה כדאשכחן ביום"כ דכ"ג לחודיה עביד לכולה מילתא אע"ג דהתם טריחא מילתא טובא דבעי למתויי בחפניו כדאיתא לקמן בפ' הוציאו לו (דף מז.) כ"ש הכא דלא טריחא מילתא דמאי עביד לה לכולי מילתא לחודיה מיהו משום דטריחא מילתא קא אורחא דמילתא הוה שהיה אומר לאחר זכה עמי במחתה ורגיל היה לומר לאותו שעומד אצלו לימינו משום איבה שלא יקפידו האחרים עליו ומיהו אם ירצה לשנות הרשות בידו לעשות הוא בעצמו הכל או לומר למי שעומד בשמאלו או לאחר שאינו עומד אצלו כלל זכה עמי וכן משמע הלשון כהן שזכה במחתה אומר כו' ולא קאמר העומד אצלו ממש עמו כדקאמר בסמוך י"ב אחיו הכהנים נמשכין עמו וכן משמע בתוספתא [פ"א] דקתני בתר מילתא דר' יהודה דהכא דברי ראב"י דמייתי בסמוך לא היה פיים לאברים אלא המעלה אותן לכבש מעלה אותן למזבח אלמא דומיא דראב"י איירי ר' יהודה דלא הוה שום לד זכיית פיים במחתה והשתא מייתי שפיר מר' יהודה דע"כ לא פליגי רבנן עליה אלא דלא ס"ל דבדעת הכהן הזוכה בקטורת תליא מילתא ומיהו מודו דאין חוזרין ומפיסין אלא דהעומד לימינו זוכה מכח פיים וע"כ לא פליג ראב"י עליה לקמן דס"ל שחוזר ומפיס לצורך מחתה אלא כדי להשלים ד' פייסות כי שום טעם יש שאין לפחות מד' פייסות ומדקא פריך לקמן (דף כו.) כמה זימנין א"כ בצרי להו פייס וא"כ בפייס השני כולי עלמא מודו כיון דבפעם אחת מפייסו דלא לכל עבודה מפייסו: **מניין** לראש ופדר שקודמים בו'. תימה לי א"כ אמאי לא חשיב במתני' פדר בהדי ראש וי"ל כיון דאי אפשר להקטיר הראש בלא פדר וזהו דרך כבוד בכלל הראש הוא:

ט) **נותן** פדר על בית השחיטה ומעלהו. וא"ת מהאי קרא תיפוק לן שהפדר קודש לכל הנתחים דכיון דהראש קודש פדר שעליו נמי קודש יש לומר דסלקא דעתך אמינא חופה הפדר על בית השחיטה עד שמעלהו לראשו של מזבח ואז מסיר הפדר ומניחו ומקטיר הראש בפני עצמו והפדר מקטיר עם הקרבים אי נמי י"ל אי לא כתב הך קרא לא הוה דרשינן ליה אלא לומר שראש ופדר קודמין לכל הנתחים

ובפרק השוחט (חולין דף מז.) כתבתי יותר וכאן אין שייך: יהודה

תא שמע [ו]רבי יהודה אומר לא היה פיים למחתה אלא כהן שזכה בקטרת אומר לזה שעמו זכה עמי במחתה שאני מחתה וקטרת דחדא עבודה היא איכא דאמרי דוקא מחתה וקטרת דחדא עבודה היא אבל שאר עבודות בעי פיים מחתה אצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא הואיל ולא שכיחא ומעתרא נתקין לה פיים בפני עצמה קמ"ל ת"ש דתני ר' חייא לא לכל עבודה ועבודה מפיסין אלא כהן שזכה בתמיד [א]שנים עשר אחיו הכהנים נמשכין עמו שמע מינה: פיים השני וכו': איבעיא להו מי מקבל שוחט מקבל דאי אמרת זורק מקבל אגב חביבותיה לא מקבל ליה לכוליה דם או דילמא זורק מקבל דאי אמרת שוחט מקבל זימנין דשחיט זר ת"ש [ב]בן קטין עשה י"ב דד לכיור כדי שיהיו י"ב אחיו הכהנים העסוקין בתמיד מקדשין ידיהן ורגליהן בבת אחת ואי סלקא דעתך שוחט מקבל תליסר הוי אלא לאו ש"מ [ג]זורק מקבל שמע מינה אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי אף אנן נמי תנינא [ד]שחט השוחט וקבל המקבל ובא לו לזורוק שמע מינה: אמר בן עזאי לפני רבי עקיבא וכו': ת"ר כיצד דרך הלוכו הראש והרגל החזה והגרה ושתי ידים ושתי דפנות העוקץ והרגל ר' יוסי אומר דרך הפשטו היה קרב כיצד דרך הפשטו הראש והרגל העוקץ והרגל ושתי דפנות ושתי הידים החזה והגרה ר"ע אומר דרך ניתוחו היה קרב כיצד דרך ניתוחו הראש והרגל ושתי ידים החזה והגרה ושתי דפנות והעוקץ והרגל רבי יוסי הגלילי אומר דרך עילויו היה קרב כיצד דרך עילויו הראש והרגל החזה והגרה ושתי הדפנות והעוקץ והרגל ושתי הידים [ה] והכתיב [1]כל נתח טוב ירך וכתף ההיא בכחושה אמר רבא בין תנא דידן ובין ר' יוסי בתר עילויא דבשרא אזלינן מר אזיל בתר איברא דבישרא ומר אזיל בתר שמנא דבישרא מ"ט סלקא רגל בהדי רישא משום דרישא נפישי ביה עצמות קרבא רגל בהדיה דכולי עלמא מיהת ראש קרב ברישא מנא לן [ו]דתניא מניין [ז]לראש ופדר שקודמין לכל האברים ת"ל [2]את ראשו ואת פדרו וערך ואידך [3]פדר [ח] אחרינא למאי

לא היה פיים למחתה. כשהיו מפיסין לקטורת כדתנן מתניתין [ט] חדשים לקטורת בלו והפיסו והקטורת לריכה שני כהנים ג' שמוליך הקטורת להיכל ומקטירו ואחד שמותר גחלים מעל המזבח החיצון ומכנים להיכל ונותן על המזבח הפנימי להקטיר את הקטורת עליהן כדלפינן לקמן (דף מה.) מקראי שגחלי מזבח הפנימי ניטלין ממזבח החיצון בכל יום וקאמר ר' יהודה לא היו מפיסין מי שזוכה במחתה אלא מי יזכה בקטורת ומי שזכה בה אומר לזה שבימינו זכה עמי במחתה אלמא לאו לכל עבודה ועבודה מפיסין: **הואיל ולא שכיחא.** הקטורת אלא פעמיים ליום שאין הקטרת באה נדבה: **ומעתרא.** ומעשרת את העוסקין בה כדאמרינן לקמן בפרקין (דף כו.): **מי מקבל.** דם התמיד כיון דלא מנה לה במתני' כהן שמע מינה חד מהני עביד לה: **אגב חביבותיה.** דזריקה שהיא עבודת מזבח לא מקבל ליה לכוליה דם ואמרינן לקמן (דף מח.) לריך שיקבל את כל הדם שנאמר (ויקרא ד) ואת כל [ו] (הדם) יספך: **זימנין דשחיט זר.** שהשחיטה כשרה בזר והקבלה פסולה בו שנאמר (ויקרא ו) ושחט את בן הבקר והקריבו הכהנים את הדם מקבלה ואילך מצות כהונה לימד על השחיטה שכשירה בזר: **בן קטין.** כ"ג היה: **י"ב דד.** שהוא יונק בהן מים: **תליסר הוי.** שהרי שלש עשרה עבודות נמנו במשנתנו בעבודות פיים התמיד אלא שהשחיטה אינה טעונה קידוש ידים ורגלים אפילו כשהיא בכהן לפי שהיא עבודה שהיא כשירה בזר. ואי אמרת שוחט מקבל אלא שהוא לריך לקדש ידיו ורגליו בשביל הקבלה: **אף אנן נמי תנינא.** במסכת תמיד: **ובא לו לזורוק** גרסינן: **דרך הלוכו.** של לד הראש קודמין הקודש קודם: **הראש והרגל.** של ימין לדברי הכל קודמת ומקרא יליף לה לקמן: **דרך הפשטו.** מלד הרגלים ללד הראש: **דרך ניתוחו.** כשלד שמנתחין אותו לאחר הפשטו אבר אחר אבר וסדר ניתוחו מפורש במס' תמיד (ד' לא.) כמו שהוא סדור כאן כילד דרך ניתוחו כו' וכשהוא מנתח נותן כל אבר ואבר למי שזכה בו וכולן עומדים שם עד שיקבלו שם כולן והולכין ומוליכין אותן לכבש זה אחר זה ובסדר הולכתן פליגי הני תנאי מר אמר הכי ומר אמר הכי: הכי גרסינן **כילד דרך ניתוחו הראש והרגל ושתי ידיו והחזה והגרה ושתי הדפנות עוקץ והרגל: דרך עילויו.** דרך מיטב שלו ומבחר נתחיו המובחר קודש: ה"ג **כילד דרך עילויו הראש והרגל החזה והגרה ושתי דפנות והעוקץ והרגל ושתי ידיה: והכתיב כל נתח טוב ירך וכתף.** אלמא ירך מעלי מכתף: **בכחושה.** ירך מעלי דאליס: **תנא דידן.** תנא דמתניתין לא אמר כחד מנייהו: **מר אזיל בתר איברא.** תנא דידן הולך אחר עילוי גדול האיברים ור' יוסי הולך אחר עילוי השמן: **ואידך פדר.** קרא אחרינא כתיב [ו] את הנתחים את הראש ואת הפדר: למאי

עין משפט נר מצוה

כה א ב מיי' פ"ד מהל' תמידין ומוסרין ה"ו: ג [מיי' פ"ו מהלכות מעשה הקרבנות הלכה יא]:

רבינו חננאל

איבעיא להו שוחט מקבל או זורק. ופשטנה זורק מקבל. דרך הילוכו היה קרב. ירושלמי הראש והרגל. א"ר מנא פשט ראשיה עקר רגליה. ת"ר כיצד דרך הילוכו הראש והרגל, כולי עלמא הראש והרגל ברישא, לא נחלקו אלא בשאר האברים החזה והגרה. כלומר אחרי הראש החזה ואחרי החזה הידים ואחרי הידים הדפנות, ואחרי הדפנות העוקץ והרגל. ר' יוסי אומר דרך הפשטו היה קרב. העוקץ והרגל כו', ודברין פשוטין הן. ר' עקיבא אומר דרך ניתוחו היה קרב. הראש והרגל שתי ידים וכו'. פי' ניתוחו מפורש בתמיד פרק ד' והוא כדברי ר' עקיבא. ר' יוסי אומר דרך עילויו היה קרב. כיצד, אחר הראש הדפנות כו'. והא דכתיב כל נתח טוב ירך וכתף, ההוא בכחושה. כלומר אין בה שומן הכל עצמות היא אין בשר אלא בירך וכתף. אמר רבא בין תנא דידן ובין ר' יוסי תרווייהו בתר עילויא אזלי, מיהו תנא דידן דקתני שתי ידים והן הכתפים אזיל איברא דבשרא, כי הבשר בכתף ובירך הוא, לפיכך אחר הידים מזכיר העוקץ והרגל שהן הירכות. אבל ר' יוסי דקתני שתי דפנות, אזיל בתר שומא, כי השומן כולו בדפנות הוא על גבי הצלעות. וקשיא תרי לישני דר' יוסי אדר' יוסי. ריש מי שאומר תרי תנאי שנו לה אליבא דר' יוסי.

תוס' ישנים

גמ'. **או דילמא** זורק מקבל. וא"ת אמאי לא פשיט ליה מדתנן לקמן בפ"ג [לא, ב] קרלו ומירק אחר שחיטה על ידו, משמע דוקא כ"ג, אבל בשאר ימים אין אחר ממרק אלא השוחט ממרק לפי שאחר היה מקבל. י"ל דה"ה נמי באחר שלריך למרק שחיטה אע"ג דלא תני ליה, ועוד בכהן גדול איצטריך למיתניה לפי שיש פסול אם אין עבודות נעשות בו. אי נמי י"ל משום חולשא דכ"ג מירק אחר ולא משום שלא היה יכול לקבל אם היה ממרק. דרך הילוכו הראש והרגל. לכולהו קדיש ראש ורגל כדמפרש טעם לקמן, ולא משום דדרך הילוכו כך ודרך הפשטו כך כדמוכח בפרק כל כתבי [קטז, ב] ח). ושתי ידים העוקץ והרגל. ופריך והכתיב כל מבחר ירך וכתף אלמא רגל קדיש ליה. ולספרים דגרסי רגל מקדמי ידים, איכא למימא דפריך אכולהו דמדמדכר ידי(ים) ורגל אחרונים א"כ גרועים הם והכתוב משבחם מבחר ירך וכתף. ומשני ההוא בכחושה דמיירי בראשי ישראל שהן אוכלין ומומסין עניים, והם טובים לפי שיש רוב בשר, אבל בתמיד שהיה שמן מיוחד שבעדרו, אזלינן בתר שומנה.

מסורת הש"ס

ח) [לקמן כו. תוספתא פ"א ה"ט], ט) [לקמן לז. זבחים כ., ג] תמיד ל:, ד) מולין מז., ה) [לקמן כו.], ו) [לס הפר], ז) [ויקרא ח], ח) שיך לדף כו.,

תורה אור השלם

1. אֶסֹּף נָתְחֶיהָ אֵלֶיהָ כָּל נַתַּח טוֹב יָרֵךְ וְכָתֵף מִבְּחַר עֶצְמִים מְלֵא: יחזקאל כד ד
2. וְנָתַח אֹתוֹ לְנִתְחָיו וְאֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת פִּדְרוֹ וְעָרַךְ הַכֹּהֵן אֹתָם עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא א יב
3. וְעָרְכוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֵת הַנְּתָחִים אֵת הָרֹאשׁ וְאֶת הַפֶּדֶר עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא א ח

הגהות הב"ח

(א) גמ' והעוקץ והרגל ושתי הידים אמר רבא בין תנא דידן ובין ר' יוסי וכו' ומר אזיל בתר שמנא דבישרא והכתי' כל נתח טוב ירך וכתף ההיא בכחושה מאי טעמא סלקא רגל בהדי ריש"א כל"ל. וי"ב פי' הא דקאמר והכתיב כל וכו' לתנא דמתני' קא פריך דמקדיש שתי ידיים לעוקץ והרגל אלמא דכתף מעולה: (ב) שם ואידך פדר אחרינא נמתק:

מוסף רש"י

י"ב דד לכיור. שמוליאין מימיו (זבחים כ.).

ח) משם מוכח רק דדרך הפשטו הוא מן הרגלים וע"ש ברש"י וכתו' מנחות ס"ג ע"ב אבל מדרך הלוכו לא מוכח התם מידי. ועיין ש"י.